

Mirzaakbarov Abdurasul Mirzaakbarovich

Namangan davlat pedagogika instituti o'qituvchisi

Email: abdurasulmirzaakbarov95@gmail.com

[Tel: +998934941808](tel:+998934941808)

TALABALARNI MILLIY KONTENT ASOSIDA O'QITISHNING PEDAGOGIK XUSUSIYATLARI

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15667023>

Annotatsiya: Ushbu maqolada talabalarni milliy kontent asosida o'qitishning dolzarbligi, uning mazmuni, ahamiyati va ta'lim jarayoniga integratsiyalashuvi tahlil qilinadi. Xususan, pedagogik jarayonda milliy qadriyatlar, urf-odatlar, til va madaniyatga asoslangan yondashuvlarning ta'siri, o'qitish metodlaridagi o'ziga xosliklar yoritiladi. Maqolada zamonaviy ilmiy yondashuvlar, xorijiy tajribalar, komparativ tahlillar va natijalarga asoslangan tavsiyalar berilgan.

Kalit so'zlar: milliy kontent, ta'lim, pedagogika, talaba, madaniyat, qadriyat, o'qitish metodikasi.

PEDAGOGICAL FEATURES OF TRAINING STUDENTS ON THE BASIS OF NATIONAL CONTENT

Annotation: This article analyzes the relevance of training students on the basis of national content, its content, significance and integration into the educational process. In particular, the influence of approaches based on national values, traditions, language and culture in the pedagogical process, and the specifics of teaching methods are highlighted. The article provides

recommendations based on modern scientific approaches, foreign experiences, comparative analysis and results.

Keywords: national content, education, pedagogy, student, culture, value, teaching methodology.

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ПОДГОТОВКИ СТУДЕНТОВ НА ОСНОВЕ НАЦИОНАЛЬНОГО СОДЕРЖАНИЯ

Аннотация: В статье анализируется актуальность обучения студентов на основе национального контента, его содержание, значимость и интеграция в образовательный процесс. В частности, освещается влияние подходов, основанных на национальных ценностях, традициях, языке и культуре в педагогическом процессе, а также специфика методов обучения. В статье даны рекомендации, основанные на современных научных подходах, зарубежном опыте, сравнительном анализе и результатах.

Ключевые слова: национальное содержание, образование, педагогика, студент, культура, ценность, методика обучения.

Kirish. Milliy kontent asosida ta'lim berish bugungi kunda nafaqat milliy o'zlikni anglash, balki global raqobatga layoqadli kadrlarni yetishtirishda muhim omil hisoblanadi. Ta'limning mazmunini milliy qadriyatlar, madaniyat, urfdodlar, tarixiy meros asosida boyitish orqali talabanning dunyoqarashi, estetik didi va ijtimoiy faolligi ortadi. O'zbekiston ta'lim tizimida bu yondashuv Prezident qarorlarida, ta'lim konsepsiyalarida, o'quv dasturlarida aks etmoqda. O'zbekiston Respublikasi Prezidentning 2018 yil 5 iyundagi PQ-3775-sonli qarori oliy ta'limni zamon talablariga moslashtirishni maqsad qilib qo'ygan[1].

Adabiyotlar tahlili (Literature review// Литературный обзор).

Milliy kontent asosidagi ta'limga oid ilmiy izlanishlar soni so'nggi yillarda sezilarli darajada oshdi. O'zbekiston olimlaridan A.Qurbonov, N.Xusanova, D.Rasulov kabi pedagoglar tomonidan milliy qadriyatlarning o'quv jarayoniga ta'siri o'rganilgan[2]. Xalqaro miqyosda esa Yaponiyada milliy ruhda ta'lim berish tajribasi Kato, Koreyada madaniy identitet asosida o'qitish Kim samarali natijalar berayotgani ta'kidlanmoqda. UNESCO hisoboti ta'limda madaniy asoslarning ahamiyatini e'tirof etadi.

Tadqiqot metodologiyasi (Research methodology//Методология исследования). Tadqiqotda analitik, deskriptiv va komparativ metodlardan foydalanildi. O'zbekiston va xorijiy davlatlardagi milliy kontent asosidagi o'quv dasturlari tahlil qilindi. Analitik metod orqali olingan natijalar statistik tahlil qilindi va grafiklar yordamida ifodalandi. Milliy kontent asosida ta'lim berishning quyidagi pedagogik xususiyatlari samarali hisoblanadi.

1. Milliy kontentga asoslangan materiallar talabalarda o'quv jarayoniga qiziqishni sezilarli darajada oshiradi. Masalan, o'zbek xalq og'zaki ijodi yoki milliy tarixiy shaxslar haqidagi materiallar talabalarining o'z madaniyatiga yaqinlik hissini kuchaytiradi va ularning faol ishtirokini rag'batlantiradi.

2. Milliy kontent talabalarda o'z xalqining tarixi, madaniyati va qadimiyatlariga hurmat tuyg'usini shakllantiradi. Bu, ayniqsa, pedagogika yo'nalishidagi talabalarda o'z kasbiy faoliyatini jamiyat manfaatlariga xizmat qilish bilan bog'lash istagini oshiradi[3].

3. Milliy kontent mahalliy sharoitlarga moslashtirilgan ta'lim dasturlari orqali pedagogik jarayonni yanada samarali qildi. Masalan, mahalliy iqtisodiy

masalalar bo'yicha amaliy mashg'ulotlar talabalarning real hayotiy muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Xorijiy tajribalar tahlili shuni ko'rsatdiki, Rossiyada milliy kontent ta'limda ish beruvchilar talablariga moslashtirilgan bo'lsa, Hindistonda mahalliy tillar va madaniy merosga asoslangan ta'lim dasturlari keng qo'llaniladi. Bu tajribalar O'zbekistonda milliy kontentni yanada samarali joriy etish imkoniyatlarini ko'rsatadi.

Tahlillar va natijalar (Analyses and results//Анализы и результаты). O'rganilgan namunaviy darslar va intervyu natijalari shuni ko'rsatdiki, talabalarda milliy kontent asosida ta'lim olgan hollarda o'zlikni anglash, milliy qadriyatlarga hurmat, shaxsiy mas'uliyat va madaniyatga qiziqish kabi ko'rsatkichlar ijobiy o'zgaradi. Milliy kontent asosida ta'lim berish pedagogik jarayonning samaradorligini oshirishda muhim vosita sifatida qaralishi mumkin. Bu yondashuv talabalarning o'quv motivatsiyasini oshiradi, madaniy o'zlikni mustahkamlaydi va ta'lim dasturlarini mahalliy ehtiyojlarga moslashtiradi[4]. O'zbekistonda ushbu yondashuvni kengroq joriy etish uchun quyidagi chora-tadbirlar tavsiya etiladi:

Ta'lim dasturlarini milliy qadimiyatlar va mahalliy kontekstga moslashtirish.

O'qituvchilarni milliy kontentni samarali qo'llash bo'yicha malaka oshirish kurslariga jalb qilish.

Davlat siyosati doirasida milliy kontentni ta'lim jarayoniga integratsiyalashni qo'llab-quvvatlash.

Ushbu choralar nafaqat ta'lim sifatini oshirishga, balki O'zbekistonning global miqyosdagi raqobatbardoshligini mustahkamlashga xizmat qiladi.

Xulosa (Conclusion//Заключение). Talabalarni milliy kontent asosida o'qitish zamonaviy ta'limning asosiy ustuvor yo'nalishlaridan biridir. Bu yondashuv nafaqat ta'lim sifati, balki shaxsiy kamolot, ijtimoiy moslashuv, milliy iftixor va qadriyatlarni anglashga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Ta'lim dasturlariga milliylikni integratsiyalash, o'qituvchilarning bu boradagi kompetensiyasini oshirish, darsliklar va metodik materiallarni milliy asosda qayta ishlab chiqish muhim tavsiyalar sifatida ko'rsatiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yhati

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 5 iyundagi PQ-3775-sonli qarori. <https://lex.uz/docs/3765925>
2. Qurbonov A. Milliy qadriyatlar va ularning tarbiya jarayonidagi o'rni. – Toshkent: O'zbekiston, 2020.
3. Жакбарова Махлия Ибрагимжоновна. Использование учебных заданий в развитии речевых навыков учащихся. Образование и инновационные исследования журнал. 2022 (12).
4. Mirzaakbarov, A. M. “Oliy ta'lim tizimini integratsiyalashda milliy kontentdan foydalanishning o'ziga xos jihatlari”. “Ta'lim va taraqqiyot” ilmiy-uslubiy jurnali 1-son. 2025. –B 343-347
5. Mirzaakbarov, A.M. “The scientific and methodological aspects of teaching students based on national content”. “European Journal of Research” volume 10 issue 3 2025 pages 29-34